

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s politično vredno in v Mariboru s političnega na dom za celo leto 6 K, pol leta 4 K in za četrtri leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge Evropske države 8 K. — Naročnina se plača na leto samo 7 K. — Naročnina se plača na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — Če se dopolnje do odpovedi. — Če „Slovenskega Gospodarja“ občujajo listi brez politične namene. — Poslovni listi stanejo 10 vta. — Uredništvo: Korotka cesta št. 8. — Odpovedi se ne vračajo. — Upravništvo: Korotka cesta št. 8, upravniki.

Na izmenično se plačuje od vsakega petičnika za enkrat 48 vta., ali kar je isto, 1 kvadrant centimetrov prostora stane 10 vta. Za večkratno ogledno plačevanje popust. V oddelku „Zahteva“ stane izdaja 10 vta. — Izdajati se sprejemajo do tista opozicija. — Naročniki odgovarjajo se politično gibanju.

Naš položaj.

V zadnjem Slov. Gospodarju smo poročali o vznemirjajočih vesteh, ki jih je Italija spravila v svet. Češ, da so vse njene zahteve sprejete, Jugoslavija pa cropana najlepših krajev, v katerih prebiva najbolj zavedno in izobraženo slovensko ljudstvo. Že zadnjič smo povdarjali, da se nam zde te vesti naravnost neverjetne in smatrali smo jih samo kot poizkus Italije, spoznati, kakšno bi bilo razpoloženje v teh krajih, če se izpolnijo italijanske želje.

In res, hvala Bogu, nismo se varali! Kakor se sedaj uradno zatrjuje, še se sploh o naših mejah proti Italiji ni govorilo, ampak ta razgovor se le pride na vrsto kje v sredini meseca aprila. Seveda s tem ni rečeno, da je nevarnost že mimo, kajli dobro vemo, da bo Italija napela vse moči in uporabila vsa sredstva, da bi dosegla mejv, ki so po njeni želji. Nad 50 milijonov lir je že Italija potrosila samo za agitacijo in gotovo bo to grdo delo nadaljevala še s podvojeno silo. Naši zastopniki v Parizu imajo silno težavno stališče, kajti francoski listi sploh ne sprejemajo od njih njih nobenih depisov, tako, da je skoraj nemogoče spraviti v francosko javnost, kako pravične so naše zahteve; vse govori in piše samo v prid Italije.

Vkljub vsemu temu pa še vendar nismo izgubili upanja, da bo zmagala praviča nad krivico. Vemo da naš položaj v Parizu ni bogve kako ugoden, a zdi se nam, da se izboljšuje vsak dan. Novejša poročila namreč pravijo, da je med deseterico moč, ki odloča o usodi Evropi, nastal spor. Tudi italijanski zavezniki polagoma uvedevajo, da so zahteve Italije nadvse krivične. Kakor pravijo ta poročila, podpira še edino Francija italijanske zahteve, dočim sta Amerika in Anglija odločno na naši strani in tudi Japonska se je začela nagibati na našo stran.

Ali so vsa ta poročila popolnoma resnična, je pač težko dognati. Naši zastopniki v Parizu sami ne morejo poslati nobenih poročil, kar pa nam prinese brzojav in telefon, pa je skoraj vedno zelo dvomljivo. Toliko pa je gotovo, da se bje tamkaj v Parizu na mirovni konferenci hud boj med pravico in krivico. Zlasti Wilson odločno podarja, da ne podpiše nobenega miru, ki ne bi prinesel vsem narodom svobodo, po kateri so koprneli in želeli toliko let. Nočemo se vdajati nobenim preveselim nadam in upom, pripravljeni moramo biti za vsak slučaj, da bo Italija res dosegla vse svoje zahteve, toda po dosedanjih poročilih še nismo nobenega poudara biti preveliki žrnogledi in se udati obupu.

Nemškutarska sleparija.

Nemci in nemčurji so se že od nekdanj posluževali za dosego svojih ciljev laži in sile. Tako delajo po ebnu sedaj, ko jim teče voda v grlo. Naše lepe in rodovitne slovenske kraje na meji bi radi po vsej sili spravili pod klobuk in v verige Nemške Avstrije. Zadnje dni preteklega tedna so nemški zrakoplovci metali na naše obmejne slovenske kraje, posebno v Dravski dolini in v Sl. gor. letake z napisom: »Dragi narodnjaki!

S temi letaki skušajo graški Nemci izpodkoptati naša državi in sploh vcepiti v obmejno slovensko kmetijsko ljudstvo prepričanje, da je za naša ljudstvo edini proutor v Nemški Avstriji a ne

v Jugoslaviji. Kakor je letak že sam na sebi velika laž, tako je lažnjiva vsaka besedica na njem.

Prva laž: »V državi SHS nimamo soli, ne železa, ne sladkorja, ne petroleja ne bakra, ne obleke, ne tovarn, ne moke«. Mi pa pravimo: Pri nas bo prav kmalu vsega dovolj. Ko bodo razmere urejene, bomo imeli tega blaga celo v izobilju. Že sedaj imamo toliko, da lahko izhajamo. Naša dežela je bogata prirodnih pridelkov. Cesar pa sami ne bomo imeli v obilni meri, to bomo dobili od svojih prijateljev. Bratje Čehi nam bodo dali sladkorja, pa tudi sami še imamo sladkornih tovarn, več pa si jih še bomo zgradili. Bratje Poljaki ter zavezniki Amerikanci in Rumuni nam bodo dali dovolj petroleja. Soli in železa bomo dobili od vseh strani kolikor bomo potrebovali. Amerika ima teh predmetov v izobilju. In če Nemci ne bodo hoteli umirati gladu, bode radi dajali nam za moko, žito, živino, mast in druga živila, ki jih bo imela Jugoslavija v izobilju, soli in železa kolikor bomo hoteli. Še presili nas bodo. Premoga imamo pa itak dovolj, ker ima Jugoslavija bogate rudnike v Trbovljah, Velenju, Zabukovcu, na Kranjskem itd. Da pa sedaj pri nas mnogokrat zmanjka sladkorja in petroleja, pa je vzrok ta, ker nam Nemci to blago, ki nam ga pošljejo Čehi in Poljaki, na železnici ukradejo.

Druga laž: »Naših pridelkov ne bomo imeli kam prodajati. O, če bi jih le imeli dovolj! Še desetletja se nam ne bo treba bati, da bi kmet, ske pridelke ne imeli kam prodajati in po nizki ceni. Le pogledjte, kako se sedaj ves svet puli za naše sadje, za naša izborna vina, za našo živino, les in vse drugo kar pridelamo. Nam bo odprt širni svet: Čehoslovaška, Poljska in Ruska, kamor bomo z lahkoto prodajali po ugodnih cenah naše vino in sadje. Odprto nam bo morje, ker je gotovo, da bo dobila Jugoslavija pristanišče ob Adriji in se ji bodo morale vrniti trgovske ladje stare Avstrije. Naša trgovina bo šla v Ameriko, Azijo in Afriko. Od tod bomo dobili vse, kar bomo rabili. Nemčija in Nemška Avstrija pa bosta ostali osamljeni in obkoljeni od Francije, Anglije, Amerike, Rusije in Japonske, ker te države nikdar ne bodo pozabile, da je bila Nemčija kriva strašne svetovne vojske.

Tretja laž: »Mi ne smemo nič izvažati, iz sgolj vzroka da bi cena pri nas padla. Ni človeka, ki bi verjel tej bedasti trditvi. Meje proti Nemški Avstriji so zaprte, ker so Nemci oropali na železnici vse blago in pošiljave, namenjene za Jugoslavijo. Ubogim vojakom, vjetnikom in petajkom, ki so se vračali preko Nemške Avstrije v Jugoslavijo so na Dunaju, v Gradcu in Lipnici odvzeli Nemci vse razun borne obleke, ki so jo imeli na sebi. In mi bi naj iz gole hvalečnosti za njih divjaške čine še pošiljali cele vagonne špeha, fine bele moke, mesa, živino, jajca, surovo maslo in vse druge dobrote. Nemci dobijo blago od nas, a nam morajo za poslano blago dati soli, železa in takih predmetov. Kar se pa tiče cene, pa odkrito povemo, ali se s tem komu zamerimo ali pa ne, da smo odločno proti temu, da bi se cene tirala vedno višje in višje. Cene naj bodo tako visoke, da bo pridelovalec prišel na svoj račun in da bo delavec in vsi drugi ubogi stanovi lahko se vsaj tako preživeli kakor si človek zasluži. Obljuba, da bodo v Nemški Avstriji kmetijske pridelke bolje plačali kot pri nas, je jalova. Kmetije, tako bo tam, kakor je bilo v stari Avstriji. V mestih in tovarniških krajih vedno pomanjkanje živil. In tedaj

bodo pritisnili na kmeta in mu bodo potom rekvizicije s silo odvezemali njegove pridelke. Nemška Avstrija bo domovina rekvizicij.

Četrta laž: »Kmet ne živi od politike, marveč le od gospodarstva. Če se kmet ne bo brigal za politiko, bodo imeli v zastopih, kjer ku jejo postave, glavno besedo ljudje, ki so sovražni ki kmeta in tedaj jo! Na kmeta bi navlčili velika davčna bremena in sploh vse zakone tako prikrojili, da bi bili v kvar kmetu. Mi pa pravimo, niš kmet se mora dandanes brigati za javno življenje. Ali naj tudi v bodoče vodiše politiko sami nemški purgarji, grofje, židje in nemški advokati, ki so krivi, da je naš gospodarski položaj zdaj tako žalosten.

Peta laž: »Ne potrebujemo vojakov.« A, seveda! Nemci bi radi, da bi Jugoslovani ne imeli brambovcov, ki bi nas branili pred nemškimi tolpami. Radi bi imeli, da bi mi bili nepripravljeni in bi lahko divje tolpe iz »lačenbergarije« ropale in kradle ter požigale po naših slovenskih kmetijskih krajih.

Šesta laž: »Če odrinejo iz Jugoslavije vsi Nemci, ki so dosedaj sami 90 odst. davščine plačevali, potem pade neizmeren davčni tovor edino le na slovenskega kmeta. Ali slišite, slovenski kmetije? Vi torej dosedaj niste plačevali skoro nikakih davkov! Ali ni to nesramna laž? Vsi vemo, kako so nemški davčni uradniki pritiskali na naše ljudi. Stiskali so Vas, kakor se stiskajo tropine v presi.

Šedma laž: »Dosedanji (nemški in nemčurški) uradniki niso prepovedovali govoriti in pisati slovenski. Ali rojaki ne veste več, kako je bilo. Če si zahteval v uradu kaj slovenski, ti je nemški oholož zabrusil v obraz: »Nihs bindiš.«

Osmo laž: »Čenom in Slovencem na Gor. Štajerskem in Nemškem gre na vsak način boljše, kakor doma. Kdo bo pa to verjel? Strašno pomanjkanje vlada v Nemčiji in v Nemški Avstriji. Ljudje umirajo gladu. Na Dunaju jih umrje vsak teden 150 do 200 vsled pomanjkanja živil. Na Dunaju jedo Nemci podgane. Po kanalih jih lovijo in v hotelih jih pripravljajo kot posebno slaščico... Še hušje je v Nemčiji. Velike tovarne topov milijonarja Kruppa v Essenu so ustavile delo. Nad 800 000 delavcev je samo v tej tovarni brez dela. Živil je tako malo, da uživajo kot posebno meso crkajenih in garjevih konj. Dela ni skoro nikjer dobiti, ker so tovarne ustavile obrt. Cela Nemčija je v ognju. V Berlinu se streljajo Nemci kakor največji sovražniki. Na krmilu so rdečkarji, boljšeavki in snarhisti.

Deveta laž: »O ti Štajerska, vsem dobra pač mati si bila in »Za tvoje sinove b'la skrbna si mati.« Kako skrbna mati je bila stara Štajerska slovenskemu ljudstvu, vemo vsi prav dobro. Zaani Clary je zapri kmatom in delavcem domače mlino in žrnlje, odredil nasilno rekvizicije živine, žita, krompirja, sosa. Rekvizirana živila je delil Nemcem, Slovence je pustil stradati. Slovence so pošiljali na fronto, Nemce in nemčurje so oprostili vojaške službe. Za Nemce so zidali teate, šole, in železnice, Slovenci pa so morali samo visoke davke plačevati. Tak je bilo in nič drugače.

Še nešteto drugih laži je nagromadenih v tem letaku, a za danes dovolj. Pri slovenskem ljudstvu ne bodo s temi letaki itak ničesar dosegli, ker je ljudstvo poučeno, kakšus »dobrote« nam ponuja Gradec in Nemška Avstrija.